

KONVENCIJA DĖL KOVOS SU SMURTU PRIEŠ CIVILINĖS AVIACIJOS SAUGUMĄ*

Pasirašyta 1971 m. rugsėjo 23 d. Monrealyje.

VALSTYBĖS – ŠIOS KONVENCIJOS DALYVĖS,

MANYDAMOS, kad neteisėti veiksmai, nukreipti prieš civilinės aviacijos saugumą, kelia pavojų asmenų ir turto saugumui, labai trikdo oro susisiekimą ir pakerta pasaulio tautų tikėjimą civilinės aviacijos saugumu,

MANYDAMOS, kad tokie veiksmai kelia didelį susirūpinimą,

MANYDAMOS, kad siekiant užkirsti kelią tokiems veiksams, būtina imtis atitinkamų priemonių nusikaltėliams nubausti,

SUSITARĖ:

1 straipsnis

1. Bet kuris asmuo įvykdo nusikaltimą, jeigu jis neteisėtai ir tyčia:

a) pavartoja smurtą prieš asmenį, esantį skrendančiame orlaivyje, jeigu jis gali sukelti pavojų šio orlaivio saugumui;

b) sunaikina arba sugadina eksploatuojamą orlaivį, padarydamas jį netinkamą eksploatuoti arba gali sukelti pavojų jo saugiam skrydžiui;

c) bet koku būdu įdeda arba atlieka veiksmus, įgalinančius įdėti eksploatuojamame orlaivyje įtaisą arba medžiagą, galinčią sunaikinti šį orlaivį arba sugadinti, išvedant jį iš rikiuotės, arba sugadinti jį, sukeliant pavojų jo saugiam skrydžiui;

d) sunaikina arba sugadina oro navigacijos įrengimus arba trukdo juos eksploatuoti, jei bet kuris toks veiksmas gali kelti pavojų orlaivių saugiam skrydžiui;

e) praneša žinomai melagingas žinias, tuo sukeldamas pavojų orlaivio saugiam skrydžiui.

2. Taip pat bet kuris asmuo įvykdo nusikaltimą, jei jis:

a) kėsinaisi įvykdyti kokį nors nusikaltimą, minimą šio straipsnio 1 punkte;

b) yra asmens, vykdančio ar besikėsinančio įvykdyti tokį nusikaltimą, bendrininkas.

2 straipsnis

Šioje Konvencijoje:

a) orlaivis laikomas esančiu skrydyje nuo to momento, kai po pakrovimo visos jo išorinės durys uždaromos, iki to momento, kai bet kurios durys atidaromos iškrovimui; esant priverstiniam nutūpimui, manoma, kad skrydis vyksta iki to laiko, kol kompetentinga vadovybė prisiima atsakomybę už orlaivį ir jame esančius asmenis bei turtą;

b) orlaivis laikomas eksploatuojamu nuo to momento, kai aptarnaujantis žemėje personalas arba įgula pradeda prieš skridiminį orlaivio paruošimą konkrečiam skrydžiui, nepraėjus 24 valandom nuo bet kokio nutūpimo; eksploatavimas bet kuriuo atveju trunka visą orlaivio buvimo skrydyje laiką, kaip tai apibrėžta šio straipsnio „a“ punkte.

3 straipsnis

Kiekviena Susitarianti Valstybė įsipareigoja nusikaltimams, minėtiems 1 straipsnyje, taikyti griežtas bausmes.

4 straipsnis

* Įsigaliojo 1997 m. sausio 3 d.

1. Ši Konvencija netaikoma karinių, muitinių ir policijos tarnybų orlaiviams.
2. 1 straipsnio 1 punkto „a“, „b“, „c“ ir „e“ papunkčiuose numatytais atvejais ši Konvencija taikoma nepriklausomai nuo to ar orlaivis atlieka tarptautinį skrydį ar vidaus skrydį, jeigu:
 - a) tikroji arba numatytoji orlaivio pakilimo arba nutūpimo vieta yra už orlaivio registravimo valstybės teritorijos ribų;
 - b) nusikaltimas įvykdytas ne orlaivio registravimo valstybės teritorijoje.
3. Nepaisant šio straipsnio 2 punkto, 1 straipsnio 1 punkto „a“, „b“, „c“ ir „e“ papunkčiuose numatytais atvejais ši Konvencija taip pat taikoma, jeigu nusikaltėlis arba asmuo, įtariamas nusikaltimo padarymu, yra ne šio orlaivio registravimo valstybės teritorijoje.
4. Valstybėms, minimoms 9 straipsnyje ir 1 straipsnio 1 punkto „a“, „b“, „c“ ir „e“ punktuose numatytais atvejais ši Konvencija netaikoma, jei šio straipsnio 2 punkto „a“ papunktyje nurodytos vietos yra vienos iš Valstybių, minimų 9 straipsnyje, teritorijoje, išskyrus tą atvejį, kai nusikaltimas įvykdytas arba nusikaltėlis ar asmuo, įtariamas nusikaltimo padarymu, yra bet kurios kitos Valstybės teritorijoje.
5. 1 straipsnio 1 punkto „d“ papunktyje numatytais atvejais ši Konvencija taikoma tik tuo atveju, jeigu oro navigacijos įrengimai naudojami tarptautinei oro navigacijai.
6. Šio straipsnio 2, 3, 4 ir 5 punktų nuostatos taip pat taikomos ir 1 straipsnio 2 punkte numatytais atvejais.

5 straipsnis

1. Kiekviena Susitarianči Valstybė imasi priemonių, kurių gali prireikti savo jurisdikcijai nusikaltimui nustatyti šiais atvejais:
 - a) kai nusikaltimas įvykdytas tos Valstybės teritorijoje;
 - b) kai nusikaltimas įvykdytas orlaivyje arba toje Valstybėje įregistruoto orlaivio atžvilgiu;
 - c) kai orlaivis, kuriame įvykdytas nusikaltimas, nutupia jos teritorijoje ir asmuo, įtariamas nusikaltimo padarymu, dar yra jame;
 - d) kai nusikaltimas įvykdytas orlaivyje arba orlaivio, be įgulos išnuomoto nuomotojui, kurio pagrindinė veiklos vieta arba, jeigu jis neturi tokios veiklos vietos, nuolatinė buvimo vieta yra šioje Valstybėje, atžvilgiu.
2. Kiekviena Susitarianči Valstybė taip pat imasi tokių priemonių, kurių gali prireikti savo jurisdikcijos nustatymui, nusikaltimams, minimiems 1 straipsnio 1 punkto „a“, „b“, „c“ papunkčiuose, taip pat 1 straipsnio 2 punkte, kiek šis punktas susijęs su tokiais nusikaltimais, tuo atveju, kai asmuo, įtariamas nusikaltimo padarymu, yra jos teritorijoje, ir jei neišduoda jo pagal 8 straipsnį vienai iš Valstybių, minimų šio straipsnio 1 punkte.
3. Ši Konvencija neatmeta galimybės taikyti bet kokią baudžiamąją jurisdikciją pagal nacionalinę teisę.

6 straipsnis

1. Įsitikinusi, kad to reikalauja aplinkybės, bet kuri Susitarianči Valstybė, kurios teritorijoje yra nusikaltėlis arba asmuo, įtariamas nusikaltimo padarymu, jį suima arba imasi kitų priemonių, garantuojančių jo dalyvavimą. Suėmimas ir kitos priemonės taikomos pagal tos Valstybės įstatymus, bet jis gali trukti tik tiek, kiek to reikia baudžiamojo proceso arba išdavimo veiksams atlikti.
2. Tokia Valstybė nedelsdama atlieka pirminį faktų tyrimą.
3. Bet kuriam asmeniui, suimtam pagal šio straipsnio 1 punktą, suteikiama galimybė tuoj pat susisiekti su artimiausiu atitinkamu Valstybės, kurios piliečiu jis yra, atstovu.
4. Kai Valstybė suima asmenį pagal šį straipsnį, ji nedelsdama praneša Valstybėms, minimoms 5 straipsnio 1 punkte, Valstybei, kurios pilietis yra suimtas, ir, jei manys esant reikalinga, bet kurioms kitoms suinteresuotoms Valstybėms apie tokio asmens suėmimą ir aplinkybes, kurių pagrindu jis sulaikytas. Valstybė, kuri atlieka pirminį tyrimą, numatytą šio

straipsnio 2 punkte, nedelsdama praneša minėtoms Valstybėms apie gautus duomenis ir nurodo, ar ketina taikyti jurisdikciją.

7 straipsnis

Susitarianti Valstybė, kurios teritorijoje yra asmuo, įtariamas nusikaltimo padarymu, jei jo neišduoda, privalo be jokių išimčių ir nepriklausomai nuo to, ar nusikaltimas padarytas jos teritorijoje, perduoti bylą savo kompetentingiems organams baudžiamajam persekiojimui. Šie organai priima sprendimą pagal šios Valstybės įstatymus taip, kaip ir bet kuriuo kitu sunkaus nusikaltimo atveju.

8 straipsnis

1. Nusikaltimai laikomi įtrauktiniais į bet kurią sutartį dėl išdavimo, sudarytą tarp Susitariančių Valstybių, kaip nusikaltimai, už kuriuos išduodama. Susitariančios Valstybės įsipareigoja tokius nusikaltimus įtraukti į bet kurią sutartį dėl išdavimo, sudarytą tarp jų, kaip nusikaltimus, už kuriuos turi būti išduodama.

2. Jei Susitarianti Valstybė, kuri sąlygoja išdavimą sutartimi, gauna kitos Susitariančios Valstybės, su kuria ji neturi sutarties dėl išdavimo, prašymą išduoti, ji savo nuožiūra tų nusikaltimų atžvilgiu, kaip juridinį pagrindą, išdavimui gali taikyti šią Konvenciją. Išdavimas atliekamas pagal kitas sąlygas, numatytas Valstybės, į kurią kreiptasi dėl išdavimo, įstatymuose.

3. Susitariančios Valstybės, nesąlygojančios išdavimo sutartimi, tarpusavio santykiuose tokius nusikaltimus laiko nusikaltimais, už kuriuos išduodama pagal Valstybės, į kurią kreiptasi dėl išdavimo, įstatymuose numatytas sąlygas.

4. Susitariančios Valstybės kiekvieną nusikaltimą išdavimo tikslais svarsto lyg jis būtų padarytas ne tik jo įvykdymo vietoje, bet taip pat ir Valstybių, kurios privalo taikyti savo jurisdikciją pagal 5 straipsnio 1 punkto „b“, „c“ ir „d“ papunkčius, teritorijoje.

9 straipsnis

Susitariančios Valstybės, kurios steigia bendras oro transporto eksploatavimo organizacijas arba tarptautines eksploatacines agentūras, eksploatuojančias orlaivius, kurie turi būti bendro arba tarptautinio registravimo, atitinkama tvarka kiekvienam orlaiviui nurodo iš savo tarpo valstybę, kuri taiko savo jurisdikciją ir šios Konvencijos tikslams dalyvauja kaip registravimo valstybė ir apie tai praneša Tarptautinei Civilinės Aviacijos Organizacijai, kuri tokį pranešimą išsiuntinėja visoms Valstybėms – šios Konvencijos dalyvėms.

10 straipsnis

1. Susitariančios Valstybės pagal tarptautinę teisę ir nacionalinius įstatymus imsis visų galimų priemonių 1 straipsnyje minėtiems nusikaltimams išvengti.

2. Kai dėl kurio nors vieno iš 1 straipsnyje minėtų nusikaltimų įvykdymo skrydis atidedamas arba nutraukiamas, bet kuri Susitarianti Valstybė, kurios teritorijoje yra orlaivis, keleiviai arba įgula, padeda šiems keleiviams ir įgulai kaip galima greičiau tęsti kelionę ir nedelsiant grąžina orlaivį ir jo krovinį teisėtam valdytojui.

11 straipsnis

1. Susitariančios Valstybės suteikia viena kitai visapusišką teisinę pagalbą, susijusią su baudžiamojo proceso veiksmis, taikomais tokių nusikaltimų atžvilgiu. Visais atvejais taikomi įstatymai tos Valstybės, kuriai nukreiptas prašymas.

2. Šio straipsnio 1 punkto nuostatos nedaro įtakos įsipareigojimams pagal bet kurią kitą dvišalę ar daugiašalę sutartį, visiškai ar iš dalies reguliuojančią ar reguliuosiančią tarpusavio pagalbą baudžiamosiose bylose.

12 straipsnis

Bet kuri Susitarianti Valstybė, turinti pagrindą manyti, kad bus padarytas vienas iš 1 straipsnyje minimų nusikaltimų, pagal savo nacionalinius įstatymus suteikia visą turimą informaciją toms Valstybėms, kurios, jos manymu, yra 5 straipsnio 1 punkte minimomis Valstybėmis.

13 straipsnis

Kiekviena Susitarianti Valstybė pagal savo nacionalinius įstatymus kaip galima greičiau praneša Tarptautinės Civilinės Aviacijos Organizacijos Tarybai visą turimą informaciją apie:

- a) nusikaltimo aplinkybes;
- b) veiksmus, kurių imtasi pagal 10 straipsnio 2 punktą;
- c) priemones, taikytas nusikaltėliui arba asmeniui, įtariamam padarius nusikaltimą, o ypač apie išdavimo arba kitų teisinių veiksmų rezultatus.

14 straipsnis

1. Bet koks ginčas tarp dviejų arba daugiau Susitariančių Valstybių dėl šios Konvencijos aiškinimo arba taikymo, kuris negali būti sureguliuotas derybomis, vienos iš jų prašymu bus perduotas arbitražui. Jei per šešis mėnesius nuo prašymo dienos Šalys nesusitaria dėl arbitražo organizavimo, bet kurios Šalies prašymu ginčas pagal Teismo Statutą gali būti perduotas Tarptautiniam Teismui.

2. Kiekviena Valstybė, pasirašydama, ratifikuodama ar prisijungdama prie šios Konvencijos, gali pareikšti, kad jos nesaisto prieš tai esantis punktas. Kitos Susitariančios Valstybės santykiuose su bet kuria Susitariančia Valstybe, padariusia tokią išlygą, nebus saistomos prieš tai esančio punkto nuostatų.

3. Bet kuri Susitarianti Valstybė, padariusi išlygą pagal prieš tai esantį punktą, gali bet kuriuo metu panaikinti šią išlygą, notifikudama vyriausybės-depozitorės.

15 straipsnis

1. Šią Konvenciją valstybės, dalyvaujančios Tarptautinėje oro teisės konferencijoje, vykusioje 1971 m. rugsėjo 8-23 d. Monrealyje (toliau vadinama Monrealio konferencija), galės pasirašyti nuo 1971 m. rugsėjo 23 d. Monrealyje. Po 1971 m. spalio 10 d. Konvenciją Maskvoje, Londone ir Vašingtone galės pasirašyti visos valstybės. Bet kuri valstybė, nepasirašiusi šios Konvencijos iki jos įsigaliojimo pagal šio straipsnio 3 punktą, gali bet kada prie jos prisijungti.

2. Šią Konvenciją pasirašiusios Valstybės turi ją ratifikuoti. Ratifikaciniai raštai ir dokumentai apie prisijungimą atiduodami saugoti TSRS, Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės ir Jungtinių Amerikos Valstijų Vyriausybėms, kurios šiuo paskiriamos vyriausybėmis-depozitorėmis.

3. Ši Konvencija įsigalios po trisdešimties dienų nuo tos dienos, kai dešimt Valstybių, dalyvavusių Monrealio konferencijoje ir pasirašiusių šią Konvenciją, atiduos saugoti savo ratifikacinius raštus.

4. Kitoms Valstybėms ši Konvencija atitinkamai įsigalioja nuo jos įsigaliojimo pagal šio straipsnio 3 punktą dienos arba po trisdešimties dienų nuo tos dienos, kai jų ratifikaciniai raštai arba dokumentai apie prisijungimą atiduodami saugoti.

5. Vyriausybės-depozitorės nedelsdamas informuoja visas pasirašiusias ir prisijungusias Valstybes apie kiekvieno pasirašymo datą, kiekvieno ratifikacinio rašto arba dokumento apie prisijungimą atidavimo saugoti datą, šios Konvencijos įsigaliojimo datą, taip pat kitą informaciją.

6. Įsigaliojus šiai Konvencijai, ją vyriausybės-depozitorės turi įregistruoti pagal SNO Įstatų 102 straipsnį ir pagal Tarptautinės Civilinės Aviacijos Konvencijos (Čikaga, 1944 m.) 83 straipsnį.

16 straipsnis

1. Bet kuri Susitarianti Valstybė gali atsisakyti dalyvauti šioje Konvencijoje raštu pranešdama apie tai vyriausybėms-depozitorėms.

2. Atsisakymas dalyvauti Konvencijoje įsigalioja po šešių mėnesių nuo tos dienos, kai vyriausybės-depozitorės gauna tokį pranešimą.

TAI PATVIRTINDAMI, atitinkamai savų Vyriausybių įgalioti atstovai pasirašė šią Konvenciją.

PASIRAŠYTA 1971 m. rugsėjo 23 d. Monrealyje trimis egzemplioriais, kiekvienas rusų, anglų, ispanų ir prancūzų kalbomis, visi tekstai turi vienodą galią.
